''පුමිතිරි'' - ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ විද්‍යුත් සඟරාව
Online ISSN: 2394-6792
http://fhss.sjp.ac.lk/pumithiri-journal/
වෙළුම: 2; II කලාපය; 2023 නොවැම්බර්; පිටු: 39-44

තිරසාර සංවර්ධනය තුළ කාන්තාවගේ භූමිකාව

අයි. ජී. එන්. ප්‍රභාෂිණී
සමාජවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
prabhashini@sjp.ac.lk

සංක්ෂේපය
තිරසාර සංවර්ධනය යනු වර්තමාන පරිභෝජනය තුළ අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා ද සම්පත් සුරක්ෂිත කරමින් තම අවශ්‍යතා සපුරාගැනීමයි. මෙය සමාජ ප්‍රගතිය සඳහා වූ සුවිශේෂී වූ මෙන්ම පුළුල් ප්‍රවේශයකි. තිරසාර සංවර්ධනය තුළ 2030 වර්ෂය වන විට ළඟාකර ගතයුතු තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක 17 ක් හඳුන්වා දී ඇති අතර එහි පස්වන ඉලක්කය වනුයේ ස්ත්‍රීපුරුෂ සමානත්වය සාක්ෂාත්කරගැනීමයි. තිරසාර සංවර්ධනය කරා යන ගමනේදී වඩාත් තිරසාර අනාගතයක් සඳහා ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශවයම එකට එකතු වී කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි. එහිදී කාන්තා දායකත්වය ඉතා වැදගත් වේ. එනම් ලොව ජනගහනයෙන් අඩක් පමණ පිරිසක් කාන්තාවන් වන අතරම ඔවුන් ආර්ථික හා සමාජීය වශයෙන් සමාජය තුළ ඉටුකරනු ලබන කාර්යභාර්ය විශාල වේ. මේ අනුව තිරසාර සංවර්ධනයක් ළඟා කරගැනීමට නම් සමාජයේ සෑම පැතිකඩක් තුළම කාන්තාවගේ දායකත්වය තවදුරටත් බලගැන්විය යුතුය. ආර්ථිකමය වශයෙන් සවිබලගැන්වීම, පාරිසරික සංරක්ෂණය සඳහා නායකත්වය සැපයීම, සමාජීය හා ප්‍රජා සංවර්ධනය තුළ කාන්තාවගේ දායකත්වය, දේශපාලන සංදර්භය තුළ කාන්තාවගේ දායකත්වය හඳුනාගතහැකි ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර වේ. එලෙසම ව්‍යවසායකත්වය හා පරිපාලනය තුළ, තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ කාන්තා සවිබලගැන්වීම ඉහළ දැමීම තිරසාර අනාගතයකට මගපාදනු ඇත. අතීත සමාජය තුළ වූ කාන්තාවගේ භූමිකාව වර්තමානය වන විට වෙනස් වී ඇති අතර නූතන සමාජය තුළ කාන්තාව අධ්‍යාපනයට, රැකියාගතවීමට මෙන්ම ස්වාධීනව ජීවත් වීමට අවශ්‍ය පරිසරය ගොඩනගාගෙන ඇත. ඒ අනුව තවදුරටත් තිරසාර අනාගතයක් උදෙසා කාන්තා සවිබලගැන්වීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් ලෙස හඳුනාගතහැකිය.

මූඛ්‍ය පද: කාන්තාව, තිරසාර සංවර්ධනය, සවිබලගැන්වීම

හැඳින්වීම

ආර්ථික සමාජීය සහ පාරිසරික අංශ ඇතුළු විවිධ මානයන් හරහා තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා කාන්තාවන් තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රයත්නයන් සඳහා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සහ කාන්තා සවිබල ගැන්වීම ඒකාබද්ධ කිරීම සමාජ සාධාරණත්වය පිළිබඳ කාරණයක් පමණක් නොව දිගුකාලීන තිරසාරත්වය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා උපායමාර්ගික අවශ්‍යතාවයකි. තිරසාර සංවර්ධනයට කාන්තාවන් දායක වන ප්‍රධාන මාර්ග කිහිපයක් හඳුනාගතහැකි අතර ඒ සඳහා කාන්තාවගේ දායකත්ව ඉතා වටී. සමාජීය, ආර්ථික, සංස්කෘතික සහ දේශපාලන වශයෙන් සෑම අංශයකටම දායක වන කාන්තාවන් සමාජයේ විවිධ සහ අත්‍යවශ්‍ය භූමිකාවන් ඉටු කරයි. වසර ගණනාවක් පුරා කාන්තාවන්ගේ භූමිකාවන් සහ දායකත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් වී ඇති අතර ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවයේ සහ කාන්තා සවිබල ගැන්වීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ පිළිගැනීම මේ අනුව ඉහළ යමින් පවතී. සමාජය තුළ කාන්තාවන් විසින් ඉටු කරන ප්‍රධාන භූමිකාවන් රැසකි. කාන්තාවන්ගේ ඓතිහාසික භූමිකාව වනුයේ පවුල්වල මූලික රැකවරණය සැපයීම වන අතර, දරුවන් පෝෂණය කිරීම සහ ඇති දැඩි කිරීම මෙන්ම පවුලේ වැඩිහිටි සාමාජිකයන් රැකබලා ගැනීම සඳහා වගකීම දැරීමයි. මෙම භූමිකාවන් වර්තමානය වන විට වෙනස් වී ඇති අතර, ඔවුන් තම පවුල්වල යහපැවැත්ම පවත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි. මේ තුළ තිරසාර සංවර්ධනය කෙරෙහි කාන්තා දායකත්වය ප්‍රබල ලෙස මතු කර දැක්විය හැකිය.

තිරසාර සංවර්ධනය හඳුනාගැනීම

තිරසාර සංවර්ධනය යනු අනාගත පරම්පරාවන්ට තම අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ඇති හැකියාවට බාධා නොකර වර්තමාන අවශ්‍යතා සපුරාලීම අරමුණු

කරගත් සමාජ ප්‍රගතිය සඳහා වූ පුළුල් ප්‍රවේශයකි. තිරසාර සංවර්ධනය යනු ස්වභාවික පරිසරය සහ එහි සම්පත් ආරක්ෂා කරන අතරම යහපැවැත්ම සහතික කරන, සුරක්ෂිත, සහජීවනයෙන් යුත් සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමයි. 1987 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර හා සංවර්ධනය පිළිබඳ ලෝක කොමිසම විසින් "අපේ පොදු අනාගතය" ලෙසින් ද හඳුන්වනු ලබන Brundtland වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමත් සමග තිරසාර සංවර්ධන සංකල්පය සැලකිය යුතු අවධානයක් දිනා ගත්තේය (Elliott, 2012). මෙම වාර්තාව තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ අදහස ප්‍රචලිත කළ අතර එය නිර්වචනය කරනු ලැබූයේ "අනාගත පරම්පරාවන්ට තම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට ඇති හැකියාවට බාධාවක් නොවන පරිදි වර්තමාන අවශ්‍යතා සපුරාලන සංවර්ධනය." වශයෙනි (Warth & Koparanova, 2012).

තිරසාර සංවර්ධනය, එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDGs) සමග සමීපව බැඳී ඇත. දරිද්‍රතාවය, කුසගින්න, සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය, පිරිසිදු ජලය, දේශගුණික ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළු තිරසාරභාවයේ විවිධ අංශ ආමන්ත්‍රණය කරනු ලබන 2015 දී සම්මත කරන ලද ගෝලීය ඉලක්ක 17 ක් හඳුනාගත හැකි වේ. එලෙසම මෙම ඉලක්ක වඩාත් තිරසාර සහ සාධාරණ අනාගතයක් සඳහා එකට වැඩ කිරීමට රටවල් සහ සංවිධාන සඳහා අවධානය යොමුකරවයි.

තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කයන්හි 05 වන ඉලක්කය වන ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ඇති පොදු බාධක ඉවත් කිරීම සඳහා දේශපාලන නායකත්වය, ආයෝජන සහ පුළුල් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණ අවශ්‍ය වේ. එය ජාතික ප්‍රතිපත්ති, අයවැය සහ ආයතනවල ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානයට ලක් විය යුතුය. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකමක් පමණක් නොව, සාමකාමී, සමෘද්ධිමත් සහ තිරසාර ලෝකයක් සඳහා අත්‍යවශ්‍ය පදනමකි. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ඒ සම්බන්ධව යම් ප්‍රගතියක් ඇති නමුත් 2030 වන විට ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය ළඟා කර ගැනීමට ලෝකය සමත් නොවනු ඇතැයි මත පලවී ඇත (https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/).

කාන්තාව අර්ථකථනය කිරීම

කාන්තාවක් යනු වැඩිහිටි මිනිස් ගැහැනියකි. ජීව විද්‍යාත්මකව ලිංගිකත්වය අනුව කාන්තාවන්ට සාමාන්‍යයෙන් ඩිම්බ කෝෂ, පැලෝපීය නාල, ගර්භාෂයක් සහ ක්ෂීර ග්‍රන්ථි වැනි ව්‍යුහයන් ඇතුළත් ප්‍රජනක පද්ධතියක් ඇත. මෙම ජීව විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ කාන්තාවන්ට දරු ප්‍රසූතියට සහ මව්කිරි දීමට ඉඩ සලසයි. කෙසේ වෙතත්, "කාන්තාව" යන සංකල්පය හුදෙක් ජීව විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ඉක්මවා යන බව සැලකිල්ලට ගැනීම වැදගත්ය. මේ අනුව, පිරිමියෙකු සහ ගැහැණියක වශයෙන් වෙනස්කමක් දක්නට ලැබෙන්නේ ජීව විද්‍යාත්මක සාධක අනුවය (James & Arlson, 1991). පවුල තුළ කාන්තාවන්ගේ භූමිකාව කාලයත් සමග සැලකිය යුතු ලෙස වෙනසට භාජනය වී ඇත. සාම්ප්‍රදායික ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවයේ භූමිකාවන් බොහෝ විට ගෘහාශ්‍රිත කාර්යයන්, දරුවන් රැකබලාගැනීම සහ ගෘහ කටයුතු කළමනාකරණය සඳහා මූලික වගකීම කාන්තාවන්ට පවරා ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙම භූමිකාවන් නූතන සමාජ තුළ ස්ථාවර නොවන අතර ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවයේ සහ පුද්ගල ස්වාධීනත්වයේ වැදගත්කම පිළිබඳව සමාජයන් වඩාත් දැනුවත් වන බැවින් එම තත්ත්වයන් වෙනස් වෙමින් පවතින බව සැලකිල්ලට ගැනීම වැදගත්ය.

තිරසාර සංවර්ධනය තුළ කාන්තාවගේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ලෝක ජනගහනයෙන් අඩක් පමණ කාන්තාවනගෙන් සමන්විත වන අතර ආර්ථික හා සමාජීය සංවර්ධනයේ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඔවුන් විසින් ඉටුකරනු ලබයි. පසුගිය දශකය තුළ කාන්තා ව්‍යවසායකත්වයේ වර්ධනය ගෝලීය තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා කාන්තාවන් විසින් ඉටු කළ හැකි තීරණාත්මක කාර්යභාරය පෙන්නුම් කරයි. තවද, නව්‍ය, සමාජීය වගකීම් සහිත ව්‍යාපාරික නායකත්වයකට නැඹුරු වන, සමාජ යහපැවැත්ම සහ තිරසාර සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කරන ශක්තිමත්, නිර්මාණාත්මක, සංවේදී හැකියාවන් කාන්තාවන් සතු වන බව පෙන්වා දී ඇත (Raman et. al., 2022).

කාන්තාවන් ආර්ථික වශයෙන් සවිබල ගැන්වූ විට තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් සපයනු ලබයි. ශ්‍රම බලකායේ කාන්තා සහභාගීත්වය, ව්‍යවසායකත්වය සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල තීරණ ගැනීම, ඵලදායිතාව, නවෝත්පාදනය සහ ආර්ථික වර්ධනය

වැඩි කිරීමට හේතු වේ. මෙම සවිබල ගැන්වීම දරිද්‍රතාවය අඩු කිරීමට සහ පවුල්වල සහ ප්‍රජාවන්ගේ සමස්ත යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීමට ද උපකාරී වේ. කාන්තාවන්ගේ භූමිකාවන් බොහෝ විට ගෘහය වටා කේන්ද්‍රගත වූ අතර, ඔවුන් කෘෂිකාර්මික කටයුතු, ගෘහ කර්මාන්ත සහ වඩාත් මෑතක දී වැටුප් ශ්‍රමය සහ ව්‍යවසායකත්වය වැනි විවිධ ක්‍රම හරහා පවුලේ ආර්ථික යහපැවැත්මට දායක වී ඇත. ඒ අනුව පවුල තුළ කාන්තාවගේ ආර්ථික දායකත්වය ඉහළ අගයක් ගන්නා බව සමාජය තුළ බහුල වශයෙන් දැකගත හැකිය. කාන්තාවන් විවිධ කර්මාන්ත අංශ සඳහා දායක වෙමින් ශ්‍රම බලකායේ ක්‍රියාකාරී සහභාගිවන්නන් වී ඇත. ඔවුන් ප්‍රවේශ මට්ටමේ තනතුරුවල සිට නායකත්වය සහ ව්‍යවසායකත්වය මෙන්ම ආයතන පරිපාලනය දක්වා විවිධ භූමිකාවන්හි ක්‍රියා කරන අතරම ආර්ථික වර්ධනය සහ නවෝත්පාදනය මෙහෙයවයි. එලෙසම ඇතැම් කාන්තාවන් දේශපාලනික වශයෙන් ඉහළම නායකත්වයන් උසුලනු ලබයි. සාම්ප්‍රදායික සමාජවල කාන්තාවගේ ඓතිහාසික භූමිකාවන් ලෙස ආහාර පිළියෙළ කිරීම, පිරිසිදු කිරීම, ළමා රැකවරණය සහ ගෘහ කළමනාකරණය වැනි කාර්යයන් පෙන්වා දිය හැකිය. එලෙසම කාන්තාව විසින් දරුවන්, වැඩිහිටියන් සහ අනෙකුත් පවුලේ සාමාජිකයන් රැක බලා ගැනීම ඇතුළුව ප්‍රධාන කාර්යභාරයන් රැසක් ඉටු කර ඇත (පෙරේරා, 2020).

එලෙසම අධ්‍යාපනය සහ සංස්කෘතික සම්ප්‍රේෂණය පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී ඉවුම් පිහුම්, ළමා රැකවරණය සහ පවුල් සිරිත් විරිත් සම්බන්ධ ඉගැන්වීම් ඇතුළුව සංස්කෘතික වටිනාකම්, සම්ප්‍රදායන් සහ දැනුම ඊළඟ පරම්පරාවට සම්ප්‍රේෂණය කිරීම සඳහා බොහෝ විට කාන්තාවන්ගේ දායකත්වය අගය කළ යුතුය. ලෝකයේ බොහෝ ප්‍රදේශවල, පිරිමි සහ ගැහැණු අතර ගෘහ වගකීම් වඩාත් සමානව බෙදාගැනීම සඳහා මෑත දශක කිහිපය තුළ අවධානය යොමු වී ඇත. මෙය බොහෝ විට මෙහෙයවනු ලබන්නේ සමාජ සම්මතයේ වෙනස්කම්, කාන්තා අධ්‍යාපනය සහ ශ්‍රම බලකායේ සහභාගීත්වය වැඩි කිරීම සහ සැමියා-බිරිඳ දෙදෙනාටම රැකියා-ජීවිත සමතුලිතතාවයේ වැදගත්කම හඳුනා ගැනීමෙනි. මෙම තත්ත්වය තුළ කාන්තාවන්ගේ සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය වැඩිදියුණු කිරීම තිරසාර සංවර්ධනය කෙරෙහි ධනාත්ම බලපෑමක් ඇති කරයි. උගත් කාන්තාවන් විසින් දරුවන් අඩු ප්‍රමාණයක් උත්පාදනය කිරීම, පවුල් සැලසුම්කරණය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය, තීරණ ගැනීම සහ පෝෂණය සහ සෞඛ්‍ය සේවා පිළිබඳ වඩා යහපත් දැනුමක් පැවතීම තිරසාර සංවර්ධනයේදී ඉතා වැදගත් වේ . මෙය ළමා හා මාතෘ සෞඛ්‍යය වැඩිදියුණු කිරීමට, මරණ අනුපාත අඩු කිරීමට සහ සමස්ත මානව සංවර්ධනයට හේතු වේ (හිදැල්ලආරච්චි, 2007).

අතීතයේ සිටම කාන්තාවන් බොහෝ විට ස්වභාවික සම්පත් පරිහරණයේදී මනා ක්‍රමානුකූලභාවයකින් යුතුව සම්පත් පරිහරණය කරනු ලබයි. බොහෝ සමාජවල ජලය රැස් කිරීම, කෘෂිකර්මාන්තය සහ බලශක්ති කළමනාකරණය වැනි කාර්යයන් වලදී කාන්තාවගේ ක්‍රියාකාරීත්වය අගය කළ යුතුය. තිරසාර සම්පත් කළමනාකරණ පිළිවෙත් සඳහා ඔවුන්ගේ මැදිහත්වීම වඩාත් කාර්යක්ෂම හා සාධාරණ ලෙස සම්පත් භාවිතයට මෙන්ම අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණයට ද හේතු විය හැක. සම්පත් කාර්යක්ෂමව භාවිතා කිරීමට දිරිමත් කිරීම, අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සහ තිරසාර පරිභෝජන රටාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළ තිරසාර සංවර්ධනය කරා ළඟාවීම අපහසු නොවේ. පිරිසිදු හා වඩා තිරසාර බලශක්ති ප්‍රභවයන් වෙත සංක්‍රමණය වීම මෙන්ම කාර්යක්ෂමතාව සහ පාරිසරික ආරක්ෂාව ප්‍රවර්ධනය කරන තාක්ෂණයන් වැළඳ ගැනීම ද තිරසාර සංවර්ධනයේදී ඉතා වැදගත් වේ (ජයකොඩි, 2007). අනාගත පරම්පරාව සඳහා ස්වභාවික සම්පත්, පරිසර පද්ධති සහ ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කිරීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම වෙනුවෙන් පාරිසරික භාරකාරත්වය කාන්තාවට පැවරීම තුළ තිරසාර සංවර්ධනය ඇතිකිරීම අපහසු නොවේ. මෙයට ගොඩබිම, ජලය, වාතය සහ අනෙකුත් ස්වභාවික මූලද්‍රව්‍ය වගකීමෙන් කළමනාකරණය කිරීම ඇතුළත් කළ හැකිය.

කාන්තාවන්, ව්‍යාපාර සංවිධාන සහ දේශපාලනික නායකත්ව තනතුරුවල නියුක්තවීම නූතන සමාජයන්හි බහුලව දක්නට ලැබේ. ඉහළ කාන්තා ප්‍රතිශතයක් ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, සංස්ථා මණ්ඩල සාමාජිකයින්, කළමනාකරුවන් සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් බවට පත්වෙමින්, තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන් සඳහා ඔවුන්ගේ අද්විතීය ඉදිරිදර්ශන සහ කුසලතා මත දායකත්වයන් සපයනු ලබයි. එලෙසම කාන්තාව සතුව පවතින තීරණ ගැනීමේ විවිධත්වය, නවෝත්පාදනය සහ නිර්මාණශීලීත්වය පෝෂණය කරයි. ගැටලු විසඳීමේ සහ ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධනයේ කාන්තා ඉදිරිදර්ශන ඇතුළත් කිරීම සංකීර්ණ අභියෝග සඳහා වඩාත් පුළුල් හා ඵලදායී විසඳුම් සඳහා හේතු විය හැක.

නවෝත්පාදන, නිර්මාණශීලීත්වය සහ නව නිෂ්පාදන, සේවා සහ තාක්ෂණයන් දියුණු කිරීම තුළින් කාන්තාවන් ආර්ථික වර්ධනයට දායක වේ. දේශපාලන හා සමාජ ක්‍රියාවලීන් සඳහා සහභාගී වීමට කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම වඩාත් සාධාරණ පාලනයකට මඟ පාදයි (Warth & Koparanova, 2012). නායකත්ව තනතුරුවල කාන්තා නියෝජනය, පුළුල් පරාසයක පවත්නා සමාජ අවශ්‍යතා ආමන්ත්‍රණය කරන සහ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක ප්‍රවර්ධනය කරන ප්‍රතිපත්ති ඇති කිරීමට මග පාදනු ඇත. කාන්තාවන් දේශපාලනය, ව්‍යාපාර, ශාස්ත්‍රීය සහ වෙනත් විවිධ ක්ෂේත්‍රවල නායිකාවන් වේ. ඔවුන්ගේ ඉදිරි දර්ශන සහ කුසලතා තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන් පොහොසත් කරන අතර වඩා ඵලදායී පාලනයකට දායක වේ. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය, සාමය සහ ආරක්ෂාව සමඟ සමීපව බැඳී ඇත.

ගැටුම් වැලැක්වීම, ගැටුම් නිරාකරණය සහ පශ්චාත්-ගැටුම් ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රයත්නයන් සඳහා කාන්තාවන්ගේ ක්‍රියාකාරී මැදිහත්වීම වඩාත් ස්ථාවර සහ තිරසාර සමාජයක් ඇති කිරීමට හේතු විය හැක. නෛතික සහ ප්‍රතිපත්ති රාමු ඔස්සේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සහ කාන්තා අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය කරන බව සහතික කිරීම, තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා ඉතා වැදගත් වේ. කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කර ඒවා ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් ඔවුන් තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රයත්නයන් සඳහා දායක වීමට සහ ඉන් ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට වඩාත් හොඳින් ක්‍රියා කරනු ඇත. තිරසාර සංවර්ධනයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ ප්‍රයත්නයන් තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සහ කාන්තා සවිබල ගැන්වීම සෑම අංශයකින්ම සහ සෑම තරාතිරමකම සක්‍රියව ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. මෙයට කාන්තා සහභාගීත්වයට ඇති බාධක බිඳ දැමීම, වෙනස් කොට සැලකීමේ සම්මතයන් සහ භාවිතයන් ආමන්ත්‍රණය කිරීම සහ තිරසාර සංවර්ධන මුලපිරීම් සඳහා පූර්ණ දායකත්වයක් සහ ප්‍රතිලාභයක් ලබා ගැනීමට කාන්තාවන්ට හැකියාව ඇති පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. මේ ඔස්සේ සමාජ යහපැවැත්ම සඳහා ආර්ථික වර්ධනය සහ සංවර්ධනය පෝෂණය කිරීම හා මේ සඳහා සම්පත් සාධාරණ ලෙස බෙදා හැරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම, දරිද්‍රතාවය අවම කිරීම තුළ රටක ආර්ථික සමෘද්ධිය ඇතිකළහැකිය. බොහෝ කලාපවල, කෘෂිකාර්මික කටයුතු, කුඩා පරිමාණ වෙළඳාම සහ අවිධිමත් ව්‍යාපාරවල නිරත වන ග්‍රාමීය සහ අවිධිමත් ආර්ථිකයන්හි කාන්තාවන් තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ඔවුන්ගේ දායකත්වය දේශීය ආර්ථිකයට සහ තිරසාර සංවර්ධනයට අත්‍යවශ්‍ය වේ. තිරසාර සංවර්ධනයේදී ආර්ථික වර්ධනය පිළිබඳව ද අවධානය යොමු වේ. අධ්‍යාපනය, මූල්‍ය සඳහා ප්‍රවේශය සහ ව්‍යවසායකත්වය තුළින් කාන්තාවන් ආර්ථික වශයෙන් සවිබල ගැන්වීම දරිද්‍රතාවය අඩු කිරීමට සහ සමාජ යහපැවැත්මට හේතු වේ. ලෝකයේ බොහෝ ප්‍රදේශවල කෘෂිකාර්මික ශ්‍රම බලකායෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් කාන්තාවන් වේ. තිරසාර ගොවිතැන් පිළිවෙත්, කෘෂි විද්‍යාව සහ ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය සඳහා ඔවුන්ගේ මැදිහත්වීම ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට සහ තිරසාර ඉඩම් පරිහරණයට දායක වේ.

අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා, පිරිසිදු ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව වැනි මූලික අවශ්‍යතා භුක්තිවිඳීම සඳහා සියලුම පුද්ගලයන්ට ඉඩ ප්‍රස්ථාව ඇති බව සහතික කිරීම තුළ සමාජ සාධාරණත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ අසමානතා අවම කිරීම තිරසාර සංවර්ධනයේ අත්‍යවශ්‍ය අංග ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. සමාජය ප්‍රගතියට පත්වන විට, නිවෙස් තුළ තීරණ ගැනීමේදී කාන්තාවන්ගේ සහභාගිත්වයේ වැදගත්කම පිළිබඳ පිළිගැනීමක් වර්තමානය වන විට වර්ධනය වෙමින් පවතී. දිනෙන් දින දියුණු වන ලෝකයේ කාන්තාවන්ගේ හඬ සහ ඔවුන්ගේ භූමිකාවන් සාම්ප්‍රදායික ගෘහාශ්‍රිත කටයුතුවලින් ඔබ්බට ගොස් මූල්‍ය තීරණ, අධ්‍යාපනය සහ අනෙකුත් වැදගත් කටයුතුවලට සම්බන්ධ වීම දක්වා පුළුල් වෙමින් පවතී.

සංස්කෘතික වටිනාකම්, සම්ප්‍රදායන් සහ දැනුම ඊළඟ පරම්පරාවට සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේදී කාන්තාවන් බොහෝ විට වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. අධ්‍යාපනයට සහ උපදේශනයට ඔවුන් සම්බන්ධ වීම සමාජයේ වටිනාකම් සහ විශ්වාසයන් හැඩගැස්වීමට උපකාරී වේ. සමාජ සම්මතයන්, ආර්ථික සංවර්ධනය සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිපත්තිවල වෙනස්කම් පිළිබිඹු කරමින් ආර්ථිකයේ කාන්තාවන්ගේ භූමිකාවන් වසර ගණනාවක් පුරා සැලකිය යුතු වෙනස්කම්වලට භාජනය වී ඇත. එලෙසම යටිතල පහසුකම්, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා සහ සමස්ත යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීමට දායක වෙමින් කාන්තාවන් බොහෝ විට ප්‍රජා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට නායකත්වය දීම සහ සහභාගී වීම නූතන සමාජවල කැපී පෙනේ.

තිරසාර සංවර්ධනයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන්වලට ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ඉදිරිදර්ශන ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන්හි කාන්තා නියෝජනය ඉතා වැදගත් වේ. ඔවුන්ගේ මැදිහත්වීම කාන්තාවන්ගේ සහ ආන්තික කණ්ඩායම්වල අවශ්‍යතා සහ උත්සාහයන් ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සහ උපදේශනයට උපකාරී වේ. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සාමය සහ ආරක්ෂාව සමඟ සම්බන්ධ වේ. කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම සහ ගැටුම් නිරාකරණය සහ සාමය ගොඩනැගීමේ උත්සාහයන් සඳහා ඔවුන්ගේ සහභාගීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, ස්ථාවර සහ තිරසාර සමාජයන් ගොඩනැගීමට දායක වේ. මේ අනුව කාන්තා සවිබල ගැන්වීම සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

සාරාංශය

සාරාංශයක් ලෙස, තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීම සහ වඩාත් සාධාරණ සහ තිරසාර ලෝකයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා කාන්තාවන් කේන්ද්‍රීය වේ. කාන්තාවන්ගේ දායකත්වය පිළිගැනීම සහ ඇගයීම, ඔවුන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහතික කිරීම සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය පෝෂණය කිරීම වඩාත් සාධාරණ සහ තිරසාර අනාගතයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ජයකොඩි, සරත්, කේ. (2007). *තිරසර සංවර්ධනය- සංකල්පනාත්මක න්‍යාය සහ ව්‍යවහාරිකත්වය.* කර්තෘ ප්‍රකාශනයකි.

පෙරේරා, බී.ඒ. (2020). *සමාජ විද්‍යාව-සමාජය හා සංස්කෘතිය.* නුවණි ප්‍රින්ටර්ස් ඇන්ඩ් පබ්ලිෂර්ස්.

හිදැල්ලආරච්චි, සී. සී. (2007). *සංවර්ධන අධ්‍යයනය.* සරසවි ප්‍රකාශකයෝ.

Elliott, J. (2012). *An introduction to sustainable development*. Routledge.

ECLAC (2012). Sustainable development 20 years on from the Earth Summit: Progress, gaps and strategic guidelines for Latin America and the Caribbean. United Nations publication (LC/L.3346/Rev.1)

James Ashton, Arlson Gary, (1991), The Gender Reader, A Division of Simon Schuster Inc., Massachusetts.

Raman R, Subramaniam N, Nair VK, Shivdas A, Achuthan K, Nedungadi P. Women Entrepreneurship and Sustainable Development: Bibliometric Analysis and Emerging Research Trends. *Sustainability*. 2022; 14(15):9160. https://doi.org/10.3390/su14159160

The Rio Declaration on Environment and Development, (1992),

https://www.iau-hesd.net/sites/default/files/documents/rio_e.pdf

United Nations (1987) Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development (A/42/427). Available online: http://www.undocuments.net/wced-ocf.htm

Warth, L., & Koparanova, M. S. (2012). *Empowering women for sustainable development* (pp. 1-26). Geneva, Switzerland: United Nations Economic Commission for Europe.

(https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/).

https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2022/03/08/no-economy-can-reach-its-full-potential-where-women-do-not-have-equal-opportunities